

SL

SL

SL

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 28.7.2009
COM(2009) 403 konč.

POROČILO KOMISIJE SVETU IN EVROPSKEMU PARLAMENTU

**o izkušnjah, pridobljenih z uporabo uredb o higieni (ES) št. 852/2004, (ES) št. 853/2004
in (ES) št. 854/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004**

{SEC(2009) 1079}

KAZALO

1.	POVZETEK	3
2.	OZADJE.....	4
3.	PRIDOBLENE IZKUŠNJE OD 1. JANUARJA 2006.....	4
3.1.	Splošne izkušnje.....	4
3.2.	Področje uporabe.....	5
3.3.	Opredelitev pojmov.....	5
3.4.	Primarna proizvodnja	5
3.5.	HACCP	6
3.6.	Postopki registracije in odobritve.....	7
3.7.	Oznaka zdravstvene ustreznosti in identifikacijska oznaka	7
3.8.	Smernice za dobro prakso	7
3.9.	Prožnost.....	8
3.10.	Uvoz	8
3.11.	Uradni nadzor v zvezi s proizvodi živalskega izvora.....	9
3.12.	Mikrobiološki kriteriji.....	10
3.13.	Odstranitev površinske kontaminacije	10
3.14.	Podatki o prehranjevalni verigi	10
3.15.	Zakol v sili.....	11
4.	SKLEPI	11

1. POVZETEK

Člen 16 Uredbe (ES) št. 852/2004¹, člen 14 Uredbe (ES) št. 853/2004² in člen 21 Uredbe (ES) št. 854/2004³ zakonsko obvezujejo Komisijo, da najpozneje do 20. maja 2009 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o pregledu izkušenj, pridobljenih z uporabo uredb, poročilu pa, če je primerno, priloži ustrezne predloge. Poleg tega Uredba (ES) št. 852/2004 Komisijo obvezuje, da preuči, ali je primerno in izvedljivo razširiti zahteve analize tveganj in kritičnih kontrolnih točk (HACCP) na nosilce živilske dejavnosti na področju primarne proizvodnje.

Sedanje poročilo je rezultat temeljitega postopka posvetovanja. Temelji na informacijah, ki so jih predložili pristojni organi držav članic, predstavniki nosilcev živilske dejavnosti in potrošniških organizacij na evropski ravni ter Urad za prehrano in veterinarstvo Komisije.

Namen poročila je z dejstvi prikazati izkušnje v letih 2006, 2007 in 2008, pridobljene z izvajanjem higienskega paketa vseh zainteresiranih akterjev, vključno s težavami, s katerimi so se srečevali.

Poročilo v splošnem povzema, da so države članice sprejele ustrezne upravne in nadzorne ukrepe za zagotovitev skladnosti, v zvezi z izvajanjem pa so še vedno možne izboljšave. Te sklepe podpirajo rezultati revizij in inšpekcij, ki jih je izvedel Urad za prehrano in veterinarstvo Komisije. Vprašane zainteresirane strani menijo, da so imela nova načela in zahteve, uvedene s higienskim paketom, pozitiven vpliv. Poročilo kaže tudi na jasno stališče držav članic in zasebnih zainteresiranih strani, da se zahteve za postopke, ki temeljijo na HACCP, za zdaj še ne razširijo na nosilce živilske dejavnosti v primarni proizvodnji.

Glavne težave so bile ugotovljene v zvezi z nekaterimi izjemami od področja uporabe uredb o higieni, nekaterimi opredelitvami pojmov iz uredb in postopkom za prilagajanje navedenih opredelitev pojmov, nekaterimi praktičnimi vidiki glede odobritve obratov za obdelovanje živil živalskega izvora in trženja takih živil, uvoznim režimom za nekatera živila, izvajanjem postopkov, ki temeljijo na HACCP, v nekaterih živilskih dejavnostih ter izvajanjem uradnega nadzora v nekaterih sektorjih.

Poročilo ne prinaša nobenih podrobnih rešitev za omenjene težave, zato mu predlogi niso priloženi. Vendar bo Komisija na podlagi ugotovljenih težav preučila, ali so potrebni kakršni koli predlogi za izboljšanje higienskega paketa za živila.

Poročilu je priložen delovni dokument služb Komisije, v katerem je mogoče najti priloge, na katere se sklicuje poročilo. V Prilogi I tega dokumenta so določene okrajšave in tehnični izrazi iz tega poročila.

¹ UL L 139, 30.4.2004, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1019/2008 (UL L 277, 18.10.2008, str. 7).

² UL L 226, 25.6.2004, str. 22. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1020/2008 (UL L 277, 18.10.2008, str. 8).

³ UL L 226, 25.6.2004, str. 83. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1021/2008 (UL L 277, 18.10.2008, str. 15).

2. OZADJE

Evropski parlament in Svet sta 29. aprila 2004 sprejela „higienski paket za živila“. Sestavljajo ga trije temeljni akti, in sicer uredbi (ES) št. 852/2004 in 853/2004, ki sta naslovljeni na nosilce živilskih dejavnosti, in Uredba (ES) št. 854/2004, ki je skupaj z Uredbo (ES) št. 882/2004 o uradnem nadzoru naslovljena na pristojne organe⁴. Temeljni akti so podrobneje opredeljeni v treh uredbah Komisije, ki določajo izvedbena pravila (glej Prilogo III k delovnemu dokumentu služb Komisije). Poleg tega so Komisija in države članice pripravile dokumente z navodili (glej Prilogo IV k delovnemu dokumentu služb Komisije).

Te nove uredbe so uvedle spremenjen pristop k politiki higiene živil. Jasen cilj tega paketa ni bil ohranjati zelo podrobnih zahtev, temveč poenostaviti obstoječo zakonodajo o higieni živil (glej Prilogo V k delovnemu dokumentu služb Komisije), jo bolj uskladiti z razdelitvijo različnih disciplin (javno zdravje, zdravje živali in uradni nadzor) in se osredotočiti na cilje, ki jih morajo izpolniti nosilci živilske dejavnosti. Uredbe zagotavljajo veliko možnosti za prilagoditev tehničnih zahtev obstoječega higienskega paketa za živila naravi zadevne živilske dejavnosti.

Zaradi inovativnosti paketa sta Evropski parlament in Svet pozvala Komisijo, da predloži poročilo že po treh letih izvajanja (glej Prilogo VI k delovnemu dokumentu služb Komisije). Poročilo je namenjeno zlasti pregledu izkušenj, pridobljenih z uporabo novih uredb, in preučitvi, ali je primerno in izvedljivo razširiti izvajanje načel HACCP na raven primarne proizvodnje.

Komisija je z namenom oblikovanja poročila izvedla dvostranska ali skupinska posvetovanja z vsemi večjimi zainteresiranimi stranmi (glej Prilogo VII k delovnemu dokumentu služb Komisije).

Namen tega poročila je z dejstvi predstaviti izkušnje, ki so jih pristojni organi in zasebne organizacije zainteresiranih strani pridobili z izvajanjem higienskega paketa v letih 2006, 2007 in 2008, ter prikazati težave, ki so pri tem nastale.

3. PRIDOBLEJENE IZKUŠNJE OD 1. JANUARJA 2006

3.1. Splošne izkušnje

Na splošno se lahko izkušnje glede uporabe uredb o higieni štejejo za pozitivne. Države članice so na splošno zadovoljne s strukturo in načeli zakonodaje o higieni. Nedvomno menijo, da zakonodaje ni treba bistveno prenoviti. Za večino držav članic je še prezgodaj, da bi dale uravnoteženo in podrobno oceno izkušenj, pridobljenih z izvajanjem higienskega paketa.

Inšpekcijski obiski Urada za prehrano in veterinarstvo so potrdili te ugotovitve, saj na splošno uporaba higienskega paketa nosilcem živilske dejavnosti in pristojnim organom ni povzročila večjih težav. Težave, ki so bile ugotovljene med inšpekcijskimi obiski, so bile v različnem obsegu večje v manjših obratih.

⁴

Glej diagram o obstoječem pravnem okviru v Prilogi II k delovnemu dokumentu služb Komisije.

Države članice kot pozitivno ocenjujejo tudi oblikovanje dokumentov z navodili, ki so, po potrebi, v pomoč nosilcem živilske dejavnosti in pristojnim organom pri izvajanju uredb o higieni.

3.2. Področje uporabe

Države članice morajo v nekaterih primerih v nacionalni zakonodaji določiti posebna pravila za nekatere dejavnosti, ki jih področje uporabe higienskega paketa ne zajema.

Države članice so opazile težave v zvezi z lokalno dobavo majhnih količin živil, ko se uporablja pri čezmejnem trgovanju z namembno državo članico, ki ima pri teh dejavnostih drugačen pristop. Nekatere države članice so opozorile na druge težave v zvezi s pojmom „podjetja“, za katere je značilna določena kontinuiteta dejavnosti in določena stopnja organizacije, ter njihovo uporabo pri posameznikih, ki občasno obdelujejo, pripravljajo in strežejo živila.

Težave je povzročilo tudi to, da se Uredba (ES) št. 853/2004 ne uporablja za prodajo na drobno. Po mnenju večine držav članic je neskladno, da za hladilnice, ki opravljajo podobne dejavnosti, veljajo drugačna pravila in režimi za odobritve, kar je odvisno od tega, ali je hladilnica zajeta v opredelitev pojma prodaja na drobno ali ne. Na enak način je težave povzročala razlaga izrazov „obrobna, lokalizirana in omejena“ v zvezi z izjemo od odobritve podjetij, katerih dejavnost je prodaja na drobno.

Veliko zasebnih organizacij zainteresiranih strani je zaradi konkurenčnosti izrazilo pomisleke o izključitvi prodaje na drobno, nekatere so zahtevale popolno razširitev področja uporabe Uredbe (ES) št. 853/2004 na prodajo na drobno, spet druge pa so zagovarjale pregled zakonodaje v zvezi z določenimi dejavnostmi, ki se izvajajo na ravni prodaje na drobno (npr. mletje, rezanje) z namenom, da se v Skupnosti uporabljajo ista pravila za iste dejavnosti.

3.3. Opredelitev pojmov

Koncept „sestavljenega proizvoda“ je še vedno težaven za izvajanje, nosilec živilske dejavnosti in pristojnim organom pa prinaša negotovosti.

Opredelitev prodaje na drobno iz Uredbe (ES) št. 178/2002 je nenehen vir težav, saj se zdi, da ni popolnoma prilagojena namenu higienskega paketa (glej tudi točko 3.2.).

Države članice in veliko zasebnih organizacij zainteresiranih strani imajo pomisleke tudi o drugih opredelitvah (npr. stanovanjske hiše, lagomorfi, nevretenčarji, kri, ovoji). Prav tako imajo pomisleke o postopku za določitev ali spremembo takšnih opredelitev.

3.4. Primarna proizvodnja

Obstoječa pravila o higieni živil za primarno proizvodnjo se na splošno štejejo za primerna in ustrezna za zaščito primarnih proizvodov pred kontaminacijo. Vendar so nekatere države članice menile, da je še prezgodaj za oceno vpliva zahtev iz paketa za živila na primarno proizvodnjo. Druge države članice so poročale o težavah v zvezi z nejasnostjo nekaterih ciljev iz Uredbe (ES) št. 852/2004 in pomanjkanjem

jasnih navodil za primarne proizvajalce. Navodila za dobro prakso so se v primerih, v katerih so bile na voljo, izkazale za ključno orodje pri izpolnjevanju obveznosti primarnih proizvajalcev (glej točki 3.5. in 3.8.).

Vodenje evidence je v nekaterih državah članicah povzročalo težave, vendar v različnem obsegu.

3.5. HACCP

- Na splošno izvajanje načel HACCP ni bilo vprašljivo, saj se zdi pomembno, da se nosilec živilske dejavnosti omogoči, da dosežejo svoje cilje glede varnosti hrane, in dovolj prožno, da se prilagodi tudi manjšim živilskim podjetjem.

Večina industrijskih živilskih dejavnosti ima že uveljavljena načela, ki temeljijo na HACCP. Zamude pri izvajanju so bile opažene pri nekdanjih klavnicah majhne kapacitete, za katere je veljala prehodna ureditev.

Vendar so pri takih postopkih v večini držav članic opazili težave pri manjših živilskih dejavnostih in zlasti pri mikro in majhnih obratih za gostinstvo in prodajo na drobno. Za splošne sisteme, ki jih zagotavljajo zunanji svetovalci, je bilo navedeno, da v nekaterih primerih ne izražajo realnega stanja v obratu ter da nalagajo več dokumentacije in evidenc, kot je obvezno. Zato se šteje, da so manj učinkoviti in predragi za manjša podjetja. V nekaterih državah članicah so pristojni organi ublažili težave bodisi z analizami tveganja za nekatere vrste dejavnosti bodisi s sodelovanjem pri oblikovanju poenostavljenega in praktičnega materiala za seznanitev manjših obratov. V ostalih državah članicah so se živilski sektorji spodbujali k razvoju smernice za dobro prakso, ki so se izkazale kot zelo uporabno orodje.

Občasno je vodenje evidence upravno breme za manjše živilske obrate. Države članice so sprejele pobude za poenostavitev vodenja evidence in zmanjšanja dokumentacije, ki jo je treba hraniti.

Nekatere zasebne organizacije zainteresiranih strani so trdile, da so pristojni organi v državah članicah različno ocenjevali postopke, ki temeljijo na HACCP. Nekatere organizacije so navedle, da imajo pristojni organi pogosto visoka pričakovanja do manjših podjetij in da v nekaterih primerih pretiravajo z zahtevami glede dokumentacije. Ostale organizacije so navedle, da sta bili velikost in narava dejavnosti upoštevani ter da je večina pristojnih organov prožnih pri izvajanju postopkov, ki temeljijo na HACCP.

Navedene so bile tudi težave med inšpekcijskimi obiski Urada za prehrano in veterinarstvo v zvezi z zmožnostjo pristojnih organov, da primerno ocenijo postopke, ki temeljijo na HACCP. Opažen je bil napredek od prvega niza inšpekcij v letu 2006, še vedno pa so mogoče izboljšave.

- Države članice in zasebne zainteresirane strani menijo, da razširitev zahteve za postopke, ki temeljijo na HACCP, na nosilce živilske dejavnosti, ki izvajajo primarno proizvodnjo, ni izvedljiva. Smernice za dobro prakso se v splošnem štejejo za boljše in bolj praktično orodje za primarne proizvajalce kot postopki, ki temeljijo na HACCP.

3.6. Postopki registracije in odobritve

- Na splošno ni bilo opaziti večjih težav v zvezi z registracijo živilskih obratov. Specifični sistemi ali obstoječe baze podatkov so bile uporabljene za registracijo živilskih dejavnosti (npr. primarnih proizvajalcev). Sprejeti so bili tudi ukrepi za zmanjšanje upravnega bremena z uskladitvijo in zmanjšanjem količine informacij, ki jih morajo podjetja predložiti pristojnim organom.

Vendar je včasih težko zagotoviti, da nosilci živilske dejavnosti izpolnijo svojo obveznost registracije, npr. nosilci živilske dejavnosti ne kontaktirajo organov pred odprtjem živilskega obrata, posredniki z živili in spletni trgovci niso lahko določljivi. Druge težave so nastale zaradi potrebe po registraciji, ki občasno obdelujejo, pripravljajo in strežejo živila.

Na splošno pristojni organi ne zaračunajo opravljanja registracije.

- Nobenih posebnih težav ni bilo ugotovljenih glede predložitve informacij o odobritvi pristojnemu organu. Vendar so bile ugotovljene težave v zvezi z vrsto obrata, za katerega se zahteva odobritev, zlasti za tiste, ki opravljajo splošne dejavnosti, kot so hladilnice (glej točko 3.2.) in obrati za prepakiranje.

Nekaj držav članic je opozorilo na odobritev nekdanjih obratov majhne kapacitete. Rešitve je mogoče najti v določbah o prožnosti iz higienskega paketa. Take določbe pa je treba spodbujati na nacionalni ravni, kar je v nekaterih državah članicah povzročalo težave (glej točko 3.9.).

Dve državi članici sta navedli, da je treba na njihovem ozemlju odobriti vse živilske obrate.

- Čeprav je prek spletne strani Komisije omogočen dostop do vsake nacionalne strani s seznamami odobrenih živilskih obratov, nekatere države članice niso uporabile dogovorjenih specifikacij, ki so namenjene uskladitvi in kodificiranju predstavitve seznamov, da ustvarijo ali posodobijo svoje sezname. Vzdrževanje aktivnih povezav na nacionalne strani je prav tako treba izboljšati.

3.7. Oznaka zdravstvene ustreznosti in identifikacijska oznaka

Do večjih težav pri načelih v zvezi z oznako zdravstvene ustreznosti in identifikacijsko oznako ni prišlo. Opažene pa so bile težave v zvezi z nekaterimi praktičnimi vidiki, npr. situacijami, v katerih je treba uporabiti novo oznako na proizvodih v embalirani/pakirani obliki in ko je živilo prepakirano. Nekatere države članice menijo, da morajo oznake v takih primerih ravno tako ustrezati potrebam uradnega nadzora in ciljem glede sledljivosti.

3.8. Smernice za dobro prakso⁵

- Države članice so v veliki meri spodbujale razvoj nacionalnih smernic. Udeležba pristojnih organov se razlikuje med državami članicami, vendar so na splošno pristojni organi živilskim sektorjem zagotovili smernice za razvoj takih

⁵

Za pregled smernic za dobro prakso glej Prilogo VIII k delovnemu dokumentu služb Komisije.

navodil, praktične nasvete in pomoč. Pristojni organi so udeleženi v postopku ocenjevanja teh smernic in občasno finančno podprejo njihovo razširjanje.

Večina zasebnih organizacij zainteresiranih strani je izrazila pozitivno mnenje o nacionalnih smernicah za dobro prakso in o spodbujanju s strani pristojnih organov. Statistike o obsegu uporabe smernic še ni mogoče predložiti.

Pristojni organi pri izvajanju uradnega nadzora na različne načine upoštevajo uporabo smernic. Nekatere države članice so oblikovale sistem nagrajevanja zaslužnih nosilcev živilske dejavnosti, ki uporabljajo potrjene smernice, kar prinaša manj pogost nadzor in nižjo raven prispevkov, ki jih pristojni organi zaračunajo za uradni nadzor. V drugih državah članicah na inšpekcijo vpliva pravilna uporaba smernic, če se nosilec sklicuje na njihovo uporabo. V nekaterih drugih državah članicah se od nosilcev živilske dejavnosti, ki upoštevajo smernice, ne zahteva, da dokažejo primernost nadzornih ukrepov. Smernice lahko zagotovijo tudi uporabna navodila za pristojne organe in ponazarjajo, kaj je najboljša praksa v primerih, ko zakonodaja uporablja izraze „kadar je primerno“, „po potrebi“, „primerno“ in „zadostno“.

- Pet smernic Skupnosti je že pripravljenih in so v postopku ocenjevanja. V pripravi sta še dve smernici, ki bosta predloženi v oceno, ko bosta dokončani. Vendar je približno polovica organizacij na ravni EU razmišljala o posvetovanjih ali se je že posvetovala s svojimi člani, če je treba razviti dokumente z osnutki in slediti postopku za pridobitev priznanja. Druga polovica organizacij je navedla, da ne načrtuje razvoja smernic Skupnosti.

3.9. Prožnost

Da se zaščiti raznolikost živil in ugoti potrošnikom in potrebam malih proizvajalcev, so bile v zakonodajo vključene določbe o prožnosti. V skladu z načelom subsidiarnosti je najprimernejše, da države članice poiščejo ustrezne rešitve, ki temeljijo na lokalnih situacijah in primernih ravneh higiene v obratih, ne da bi bila s tem ogrožena varnost hrane.

Države članice in zasebne zainteresirane strani so navedle, da so bile na splošno zelo zadovoljne s prožnostjo, ki jo zagotavlja higienski paket, o katerem menijo, da je dobro oblikovan za primerne odzive na lokalne težave. Vendar na podlagi nekaj obvestil o nacionalnih ukrepih, ki so bila v zvezi s tem predložena, in kritik, ki izhajajo iz nekaterih živilskih dejavnosti (glej točko 3.6.), države članice niso izkoristile vseh možnosti za prožnost, ki jo ponuja zakonodaja.

3.10. Uvoz

- Države članice menijo, da je treba nadalje uskladiti pravila za uvoz proizvodov živalskega izvora, za katere Uredba (ES) št. 853/2004 določa posebne zahteve (npr. za žabje krake, polže, topljeno živalsko mast). Srečujejo se tudi s težavami glede popisa in nadzora plovil tretjih držav, za katera je bila odgovornost pregleda prenesena na državo ali državo članico, ki ni država zastave.

Izkušnje kažejo, da je treba razjasniti situacije, v katerih se zaradi odsotnosti usklajenih pravil Skupnosti uporabijo nacionalna pravila za uvoz.

- Nedavne krize zaradi uvoženih sestavljenih proizvodov so potrdile potrebo po večjem nadzoru takih proizvodov. To lahko zahteva izvajanje podrobnejše zakonodaje in pregledov pri uvozu (npr. vloga uvoznikov, posebno zdravstveno spričevalo).
- Izkušnje so pokazale, da obstoječi postopek popisa za obrate iz tretjih držav povzroča težave (npr. obdobje popisa). Z razvojem novih računalniških orodij Skupnosti je morda treba presoditi tudi o pregledu tega postopka.

3.11. Uradni nadzor v zvezi s proizvodi živalskega izvora

- Mnogo držav članic je razvilo posebna orodja za nadzor, vključno s kontrolnimi seznamami in standardnimi operativnimi postopki. Prizadevne so tudi pri usposabljanju, saj revizijske dejavnosti predvidevajo tudi pomembno konceptualno spremembo za inšpektorje. Države članice so izrazile zadovoljstvo glede pobude Komisije za usposabljanje „Boljše usposabljanje za varnejšo hrano“, ki je dopolnila njihove dejavnosti v zvezi z usposabljanjem in zagotovila posebno usposabljanje za ključne vidike higienskega paketa (npr. HACCP).

Inšpekcijski obiski Urada za prehrano in veterinarstvo pa kažejo, da se težave v zvezi z revizijami še vedno pojavljajo v mnogih državah članicah. Kljub znatnemu napredku od leta 2006 so še vedno mogoče izboljšave.

- Čeprav so elementi posodobitve že sestavni del higienskega paketa od njegovega začetka uporabe v januarju 2006, veliko držav članic in zasebnih organizacij zainteresiranih strani meni, da je treba preveriti preglede mesa. Takšno stališče je posledica težav v zvezi s človeškimi viri, s katerimi se srečujejo nekatere države članice pri imenovanju uradnih veterinarjev v klavnice, ter v zvezi z vedno večjimi tveganji za javno zdravje, ki jih ni mogoče zlahka opaziti z običajnimi pregledi mesa. Poudarjeno je bilo, da je treba okrepiti vlogo uradnih preglednikov, nadalje razjasniti razdelitev odgovornosti med nosilci živilske dejavnosti, ki upravljajo klavnice, in pristojnimi organi ter dodeliti dodatne inšpekcijske naloge osebju v klavnicah.

Nekatere države članice in zasebne organizacije zainteresiranih strani menijo, da je treba naloge dodeliti tudi osebju v klavnicah, ki opravljajo zakol živali, ki niso perutnina in lagomorfi.

- Inšpekcijski obiski Urada za prehrano in veterinarstvo so pokazali, da se pregledi na trihinele v nekaj državah članicah ne izvajajo pravilno. Poleg tega imajo v nekaterih državah članicah težave v zvezi z akreditacijo laboratorijev v klavnicah. Vendar je ena država članica trdila, da uporablja le akreditirane laboratorije.

Danska je bila priznana kot regija, ki ima zanemarljivo tveganje prisotnosti trihinele in lahko odstopa od režima pregledovanja domačih prašičev. Predložene so bile tudi zahteve dveh drugih držav članic. To odstopanje je

danes omejeno na države članice EU, lahko pa se presodi tudi o razširitvi na tretje države. Dve državi članici sta izrazili zanimanje za priznavanje gospodarstev kot prostih trihinel.

- Od leta 2006 so bile v številnih državah članicah razkrite različne goljufije v hladilnicah. Kot je bilo obravnavano v okviru zakonodaje o živalskih stranskih proizvodih, večina držav članic meni, da je treba okrepiti razpoložljive instrumente nadzora.
- Druge posebne težave, ki se v nekaterih državah članicah nanašajo na dobro počutje živali, izhajajo iz uporabe delno potrjenih kemijskih metod namesto bioloških poskusov na miših pri rutinskih analizah. Pričakuje se, da bo Evropska agencija za varnost hrane (EFSA) do decembra 2009 predložila znanstveno mnenje o trenutnih omejitvah za morske biotoksine in njihovo odkrivanje.

3.12. Mikrobiološki kriteriji

Na podlagi poročil Urada za prehrano in veterinarstvo je videti, da so v prvem letu uporabe Uredbe (ES) št. 2073/2005 postopki nosilcev živilske dejavnosti le redko zagotovili, da so bila proizvodna higienska merila in merila o varnosti hrane izpolnjena ali celo upoštevana. Tega pristojni organi pri uradnem nadzoru pogosto tudi niso obravnavali. Čeprav se je stanje v letih 2007/2008 izboljšalo, se v nekaterih državah članicah ta uredba še ne vedno ne izvaja zadovoljivo.

Z vidika držav članic je glavna težava povezana z izvajanjem merila *Listeria monocytogenes* za že gotova živila, ki so primerna za rast takega patogena.

3.13. Odstranitev površinske kontaminacije

Uporaba snovi za odstranjevanje površinske kontaminacije z živil živalskega izvora je predmet odobritve s komitološkim postopkom. Na podlagi mnenj EFSA je Komisija v letu 2008 predlagala poskus odobritve uporabe štirih snovi za odstranjevanje površinske kontaminacije s trupov perutnine. Evropski parlament, države članice in velika večina zasebnih organizacij zainteresiranih strani so kljub strogim pogojem jasno nasprotovali taki odobritvi.

O morebitni uporabi drugih tehnik dekontaminacije, vključno s paro, vročo vodo in drugimi mehanskimi obdelavami, potekajo posvetovanja z državami članicami.

3.14. Podatki o prehranjevalni verigi

Sprejete so bile določbe za postopno uvajanje podatkov o prehranjevalni verigi do konca prehodnega obdobja (31.12.2009). Dve državi članici sta navedli, da teh določb nista uporabili.

- Podatke o prehranjevalni verigi je bilo treba uvesti 1. januarja 2006 v perutninskem sektorju. Večje težave niso bile navedene, saj so se podobne določbe uporabljale že s prejšnjo zakonodajo.
- Podatki o prehranjevalni verigi so obvezni v sektorju prašičereje od 1. januarja 2008 ter v sektorju telečjega in konjskega mesa od 1. januarja 2009.

Nekaj težav je bilo navedenih v sektorju prašičereje (glej spodaj). Poročila s sektorjev telečjega in konjskega mesa še niso na voljo.

- Podatki o prehranjevalni verigi bodo na voljo za ostale vrste (ovce, koze in odraslo govedo) do 1. januarja 2010. Nekatere države članice pričakujejo težave, zlasti s posamično označenimi živalmi.

Zamuda pri predložitvi podatkov o prehranjevalni verigi pred prihodom živali se šteje za težavo, ki se ji je v vseh primerih v sektorju prašičereje težko prilagoditi. Podobne težave se v prihodnosti pričakujejo za sektorje z ostalimi živalmi. V zvezi s tem države članice in nekatere zasebne organizacije zainteresiranih strani podpirajo večjo prožnost.

Ker so države članice pristojne za organiziranje podatkov o prehranjevalni verigi in s tem povezanih praktičnih rešitev (npr. dokumenti, načini izmenjavanja informacij), so bile navedene težave pri trgovini z živalmi v Skupnosti, pričakujejo pa se tudi pri uvozu. Prvi korak za lažji dostop do informacij, ki jih zahtevajo različne države članice, je že uveljavljen na ravni Komisije. Vendar je nekaj držav članic navedlo, da bi bilo primerno na ravni EU razviti posebno obliko trgovine v Skupnosti in po možnosti uvoza.

Izkušnje so pokazale, da je treba razjasniti povezavo med podatki o prehranjevalni verigi in veterinarskimi spričevali, ki so potrebna pri trgovanju z živimi živalmi.

3.15. Zakol v sili

Države članice niso poročale o posebnih težavah v zvezi s praktičnimi pravili za zakol v sili, so pa podvomile o posebni oznaki in omejitvi trgovine s takim mesom. Nekatere države članice so poudarile potrebo po uporabi posebne oznake tudi za pridobljene proizvode. Druge države članice menijo, da varnost hrane ne opravičuje omejitev glede dajanja na trg takega mesa, če se po pregledih ante in post mortem ugotovi, da je primerno za prehrano ljudi.

4. SKLEPI

Države članice in nosilci živilske dejavnosti so navedli, da so na splošno zadovoljni z uredbami o higieni ter da so pri prilagajanju nanje dobro napredovali. Za načela, ki so jih uvedle uredbe, velja široka podpora. Države članice menijo, da je treba zakonodajo malo prilagoditi, ni pa je treba bistveno prenoviti.

Glede na države članice in zasebne organizacije zainteresiranih strani uporaba higienskega paketa na splošno ni povzročila večjih težav za nosilce živilske dejavnosti in pristojne organe. Vendar so inšpekcije Urada za prehrano in veterinarstvo od leta 2006 pokazale, da je v številnih državah članicah potrebna nadaljnja izboljšava tekočih nadzornih težav in higienskih standardov pri proizvodnji. Zato je treba najprej okrepiti uspešnost vseh sodelujočih faktorjev, nosilcev živilske dejavnosti in pristojnih organov, za obravnavanje najpomembnejših vprašanj iz tega poročila.

Na podlagi tega bo Komisija preučila, kako obravnavati ugotovljene težave. S predložitvijo predlogov bo Komisija zlasti pozorna na ohranjanje koristi poenostavitve, ki jih prinaša nova zakonodaja, v čim večji meri.